

šatka - 1.v umení plastický *ornament, rúška*; častý najmä v *baroku*

2.v súvislosti s *Ukrižovaním Krista* pozri *rúško, suddarium, veraikon, Veronika, Cesta na Kalváriu*

pozri *šafolka, kašmírová šatka, móдне doplňky*

šatka Veronikina - Veronikina šatka

šatón - 1.v *bižutérii* sklená farebná napodobenina *drahokamov* s *briliantovým* výbrusom (pozri *fazeta*) podložená zrkadlovou plochou; *simili*

2.v *hodinárstve* a *zlatníctve* obruba so záchytkami na osadenie drahokamov; príd. meno šatónový

tzv. **šaťor** - osobitý prvok v ruskej architektúre 16.st.; tenký polygonálny tambur, na ktorom sa nachádza malá cibulová kupola; pozri *pravoslávna architektúra, ruská architektúra*

šaty - pozri *charlestonky; odev, móda*

tzv. **šauesen** - *jedlo na pozeranie*; nechýbalo na nákladných *hostinách, svadbách*; napr. páv s perami, diviaca hlava s pomarančmi namiesto očí, a pod. pozri *stolovanie*

P. P. Rubens: Hostina v dome farizeja Šimona (1618-1620)

W. Pannaele podľa P. P. Rubensa: Hostina v dome farizeja Šimona (lept, 1631)

Ch. Weigel st.: Kuchár (medirytina, 1698)

K. Makovskij: Svadba v bojarskej rodine 17.storočia (1883)

Šavel - pozri *Štefan*

Šebastián - *kresťanský svätec* a mučeník, o ktorom je málo známe; legenda nemá historický podklad; údajne bol dôstojníkom *pretoriánskej gardy* (pozri *svätec jazdecký*) v časech vlády *Diokleciána* (3.st.); jeho kresťanská viera vyšla najavo, keď vystúpil na podporu spoločníkov, odsúdených pre príslušnosť ku *kresťanstvu*; Šebastián mal byť zabitý šípami (porovnaj *Krištof*); jeho rany neboli smrteľné (podľa jednej verzie ho vyliečila vdova *Irena*); po návrate pred cisára sa znova prihlásil k viere a bol ubitý na smrť kyjakmi, telo hodené do hlavného rímskeho kanála (*cloaca maxima*); zobrazenie Šebastiána počas talianskej *renesancie* slúžilo ako prostriedok zobrazenia nahej mužskej postavy; zobrazovaný sám (*devocionálne zobrazenie*) alebo v *naratívnych scénach* obklopený lukostrelcami; priviazaný ku stromu alebo stĺpu, niekedy s brnením pri nohách; zasiahaný niekoľkými šípami; pozadie s pohľadom na *Rím*, ktorý vidno z *Palatina*, miesta jeho údajnej smrti; Šebastián ochrancom proti *moru* (v *antike* sa verilo, že je spôsobený *Apolónovými šípami*); tento význam majú *votívne* obrazy zo 14.st., na ktorých je *Panna Mária* a Šebastián, najmä ak je sprevádzaný *Rochom*, *Kosmou* a *Damiánom*, ktorí boli tiež ochrancami proti moru; niekedy motív Šebastiána povzbudzujúceho spoločníkov *Marka* a *Marcellina* na ich ceste na popravisko; pozri *morový stĺp*

Bergdolt v súvislosti s heslom *čierna smrť: morové šípy* predstavujú šípy múk sv. Šebastiána; táto interpretácia pochádza zo 7.storočia, z obdobia *Justiniánovho moru*; hoci Šebastián v skutočnosti takto nezomrel; jeho osudy, či skutočné alebo fiktívne sú však s morom späté; podľa tradície cestou do *Ríma*, kde chcel začať svoju púť do *Svätej zeme*, prekvapil ho v *Acquapendente* mor; nezištne sa staral o chorých a zomierajúcich a podarili sa mu zázračné uzdravenia; v *Ríme* po čas trojročného pobytu vyliečil jedného kardinála a stretol sa s *pápežom* (preto niektoré *hagiografie* posunuli Šebastiánov život do 60.rokov 14.st., keď *Rím* navštívil pápež *Urban V.*); počas návratu domov do *Montpellier* ochorel Šebastián v *Piacenze* morom; keď sa uzdravil, žil ako *pustovník* v lese; nakoniec sa predsa len vrátil domov, ale bol nespravodlivo obvinený a po piatich rokoch zomrel v žalári; jeho povest' pomocníka za moru (*čiernej smrti* v 14.st.) a v nemoci sa rýchlo šírila; triumfálny význam nadobudol roku 1458, keď jeho ostatky preniesli *Benáťania* do svojho mesta a odovzdali do bratstvu sv. *Rocha*; pozri *mor*, *čierna smrť*, *pomocníci v núdzi*

<http://www.latribunedelart.com/l-oeuvre-grave-de-gilles-rousselet-graveur-parisien-du-xviie-siecle>

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=19

http://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89loi_Firmin_F%C3%A9ron

http://www.artforgers.com/tag.cfm?id=Baroque_paintings_of_Saint_Sebastian

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Šebastián (Norimberská kronika, 1440-1514)

Majster amsterdamského kabinetu: Šebastián s lukostrelcami (suchá ihla, 1475-1480)

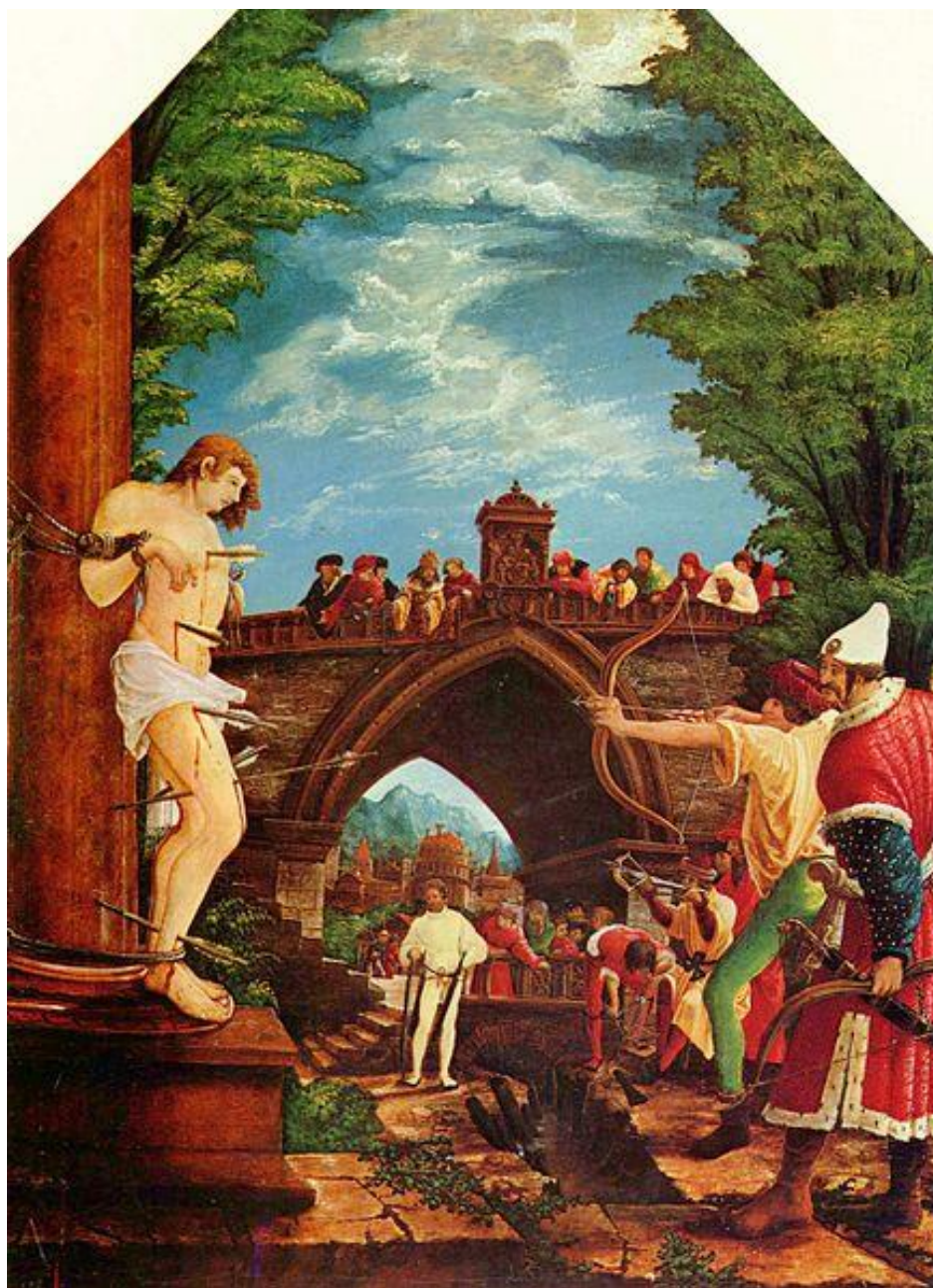
A. Dürer: Sv. Šebastián pri stĺpe (medirytina, 1497-1501)

A. Dürer: Sv. Šebastián priviazaný ku stromu (medirytina, 1499-1503)

J. Duvet: Sv. Šebastián, sv. Anton a sv. Roch (rytina, 16.st.)

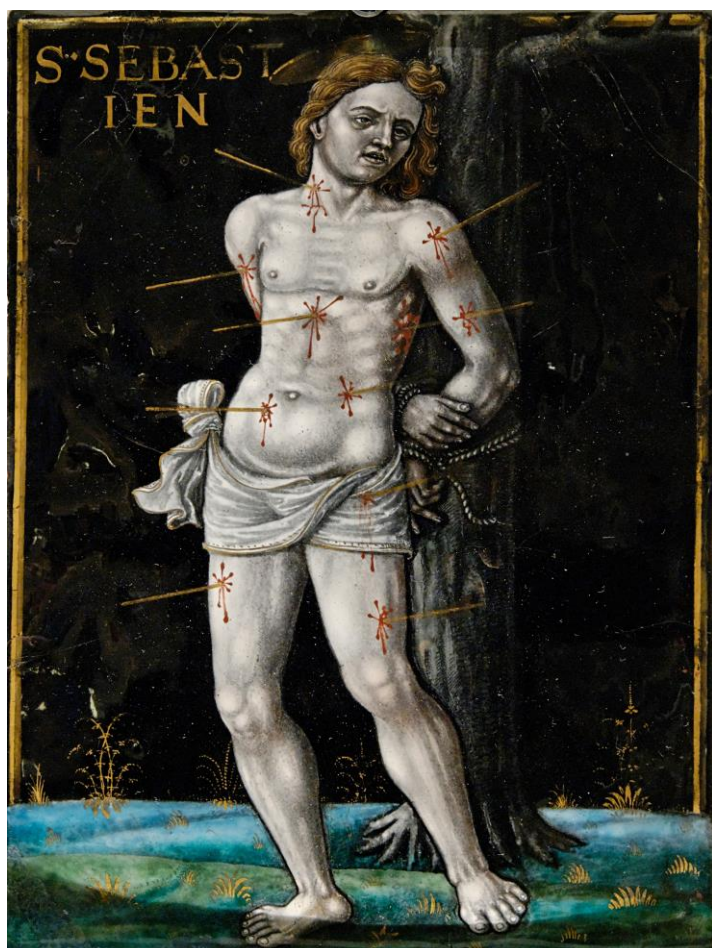
A. Altdorfer: Sv. Šebastián (oltár augustínskeho prepošstva sv. Floriána v Hornom Rakúsku, 1509-1516)

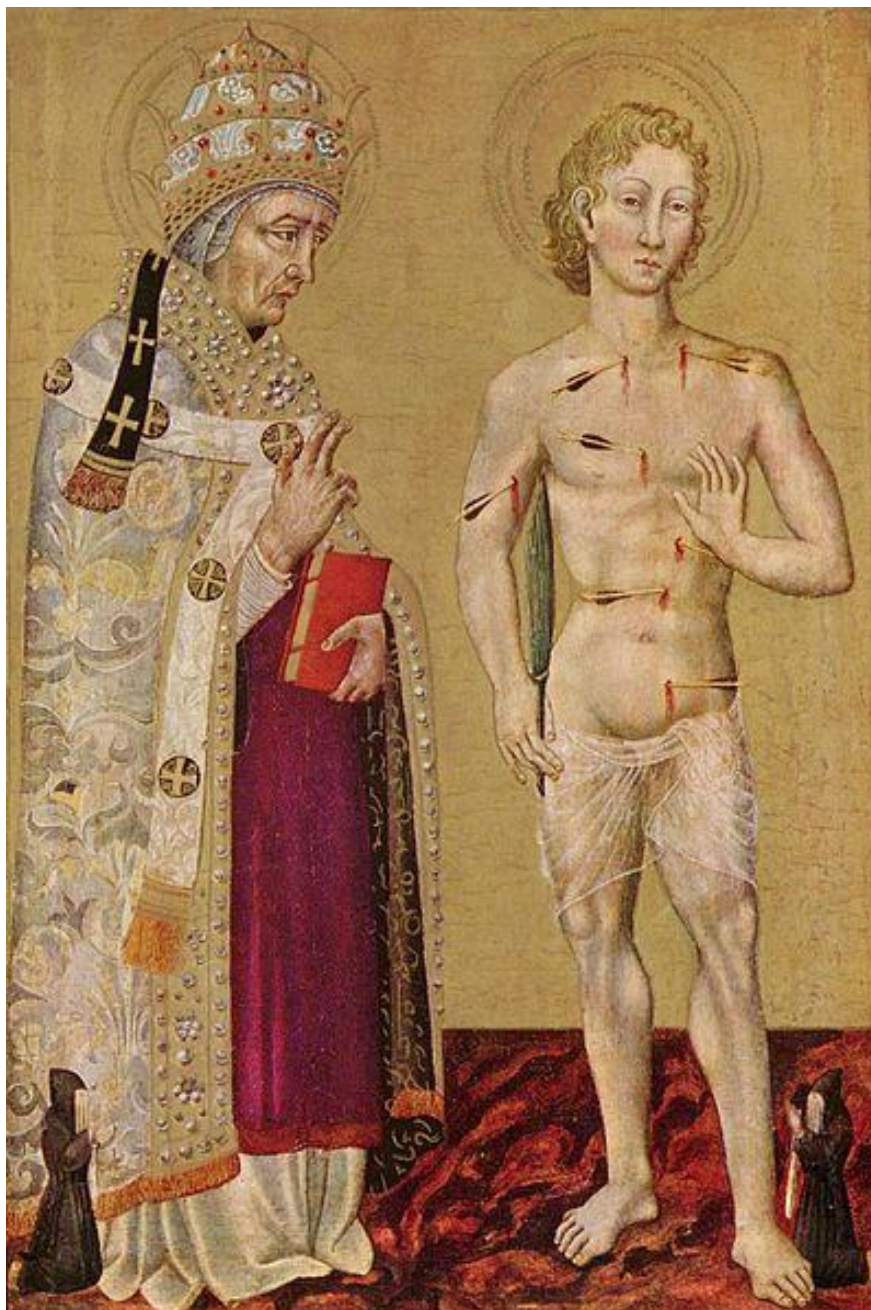
A. Altdorfer: Oživenie sv. Šebastiána (1509-1516)

H. von Aachen: Mučenie sv. Šebastiána (1590)

J. Limosin I. (?): Sv. Šebastián (emailová maľba, 17.st.)
Majster Ludovita XII: Sv. Šebastián (emailová maľba, pravý panel triptychu Pieta so sv. Katarínou a sv. Šebastiánom, koniec 15.st.)

G. di Paolo: Sv. Fabián a sv. Šebastián (pol. 15.st.)

J. Lieferinxe: Pútnici pri rakve sv. Šebastiána (1497)

J. Lieferinxe: Sv. Šebastián sa prihovára za mŕtveho na mor (1497-1499)

J. Lieferinxe: Sv. Irena a sv. Šebastián

A. Aspertini: Sv. Šebastián (1505)

P. Veronese: Mučeníctvo sv. Šebastiána (16.st.)

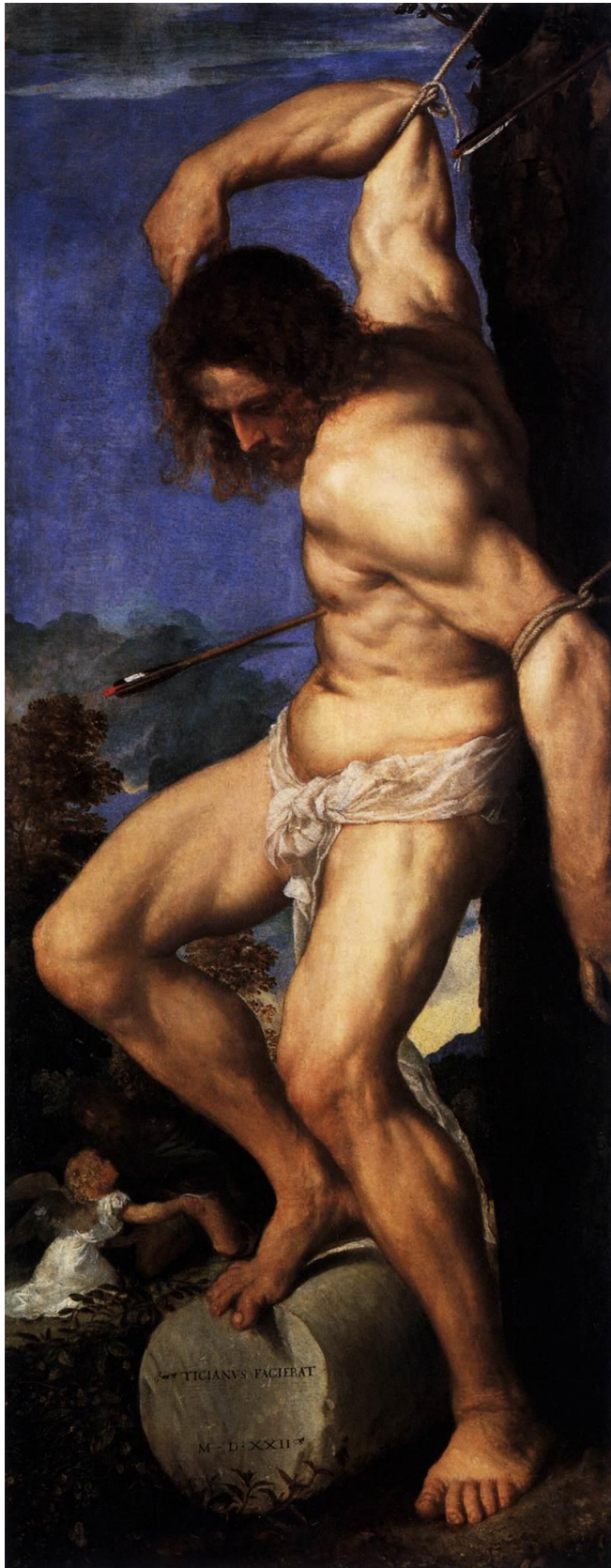
P. Veronese: Martýrium sv. Šebastiána (1565)

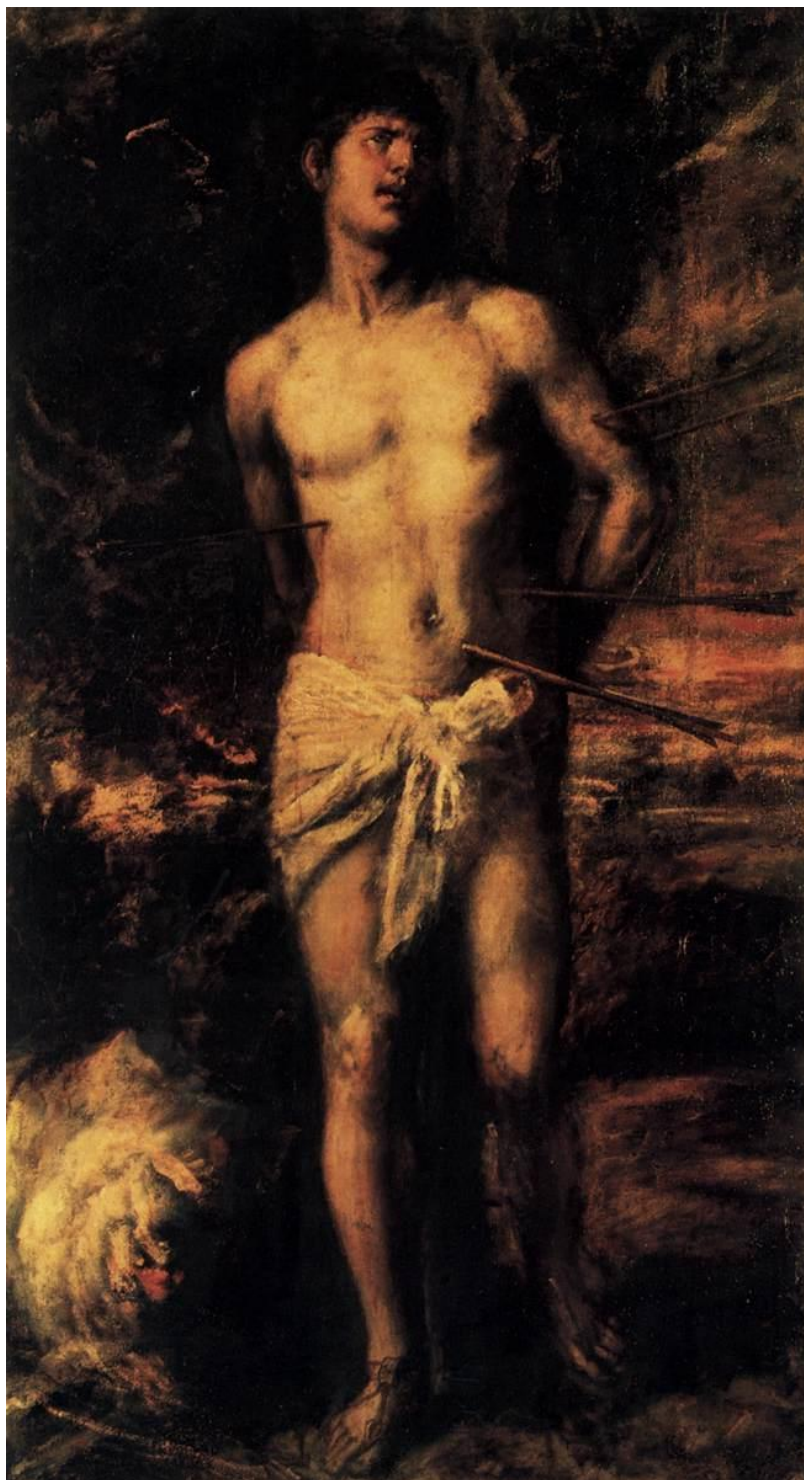
P. Veronese: Sv. Šebastián karhá Diokleciána (1558)

L. van Leyden: Sv. Šebastián (rytina, 16.st.)

Tizian: Sv. Šebastián (polyptych Vzkriesenie, 16.st.)

Tizian: Sv. Šebastián (16.st.)

G. Cariani: Sv. Šebastián medzi sv. Rochom a sv. Margaritou (1520)

J. Tintoreto: Madona dei Camerlenghi (Madonna dei Tesorieri, 16.st.)

G. C. Procaccini: Sv. Šebastián ošetrovaný anjelmi (1610-1612)

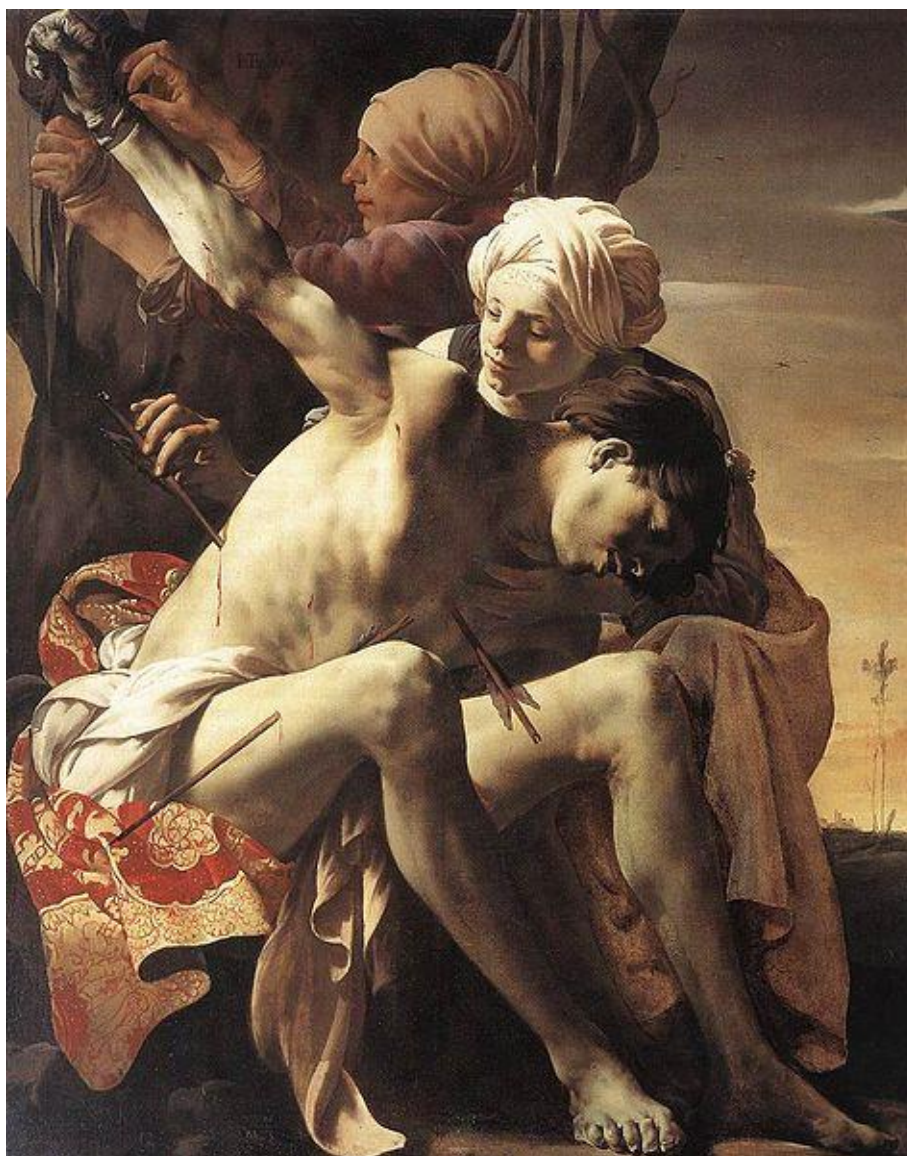
A. Sadeler II: Mučeníctvo sv. Sebastiána (lept a rytina, 1595)

A. Sadeler II podľa G. Palma: Mučenie sv. Šebastiána (lept a rytina, 1595)

W. Panneels podľa P. P. Rubensa: Sv. Šebastián priviazaný ku stromu a korunovaný putti (lept, 1631)

H. J. Terbrugghen: Sv. Šebastián zachraňovaný sv. Irenou a jej slúžkou (1625)

J. Carreño de Miranda: Sv. Sebastián (1656)

O. Gentileschi: Ošetrovanie rán sv. Šebastiána (17.st.)

D. van Baburen: Sv. Irena zachraňuje sv. Šebastiána (1615)

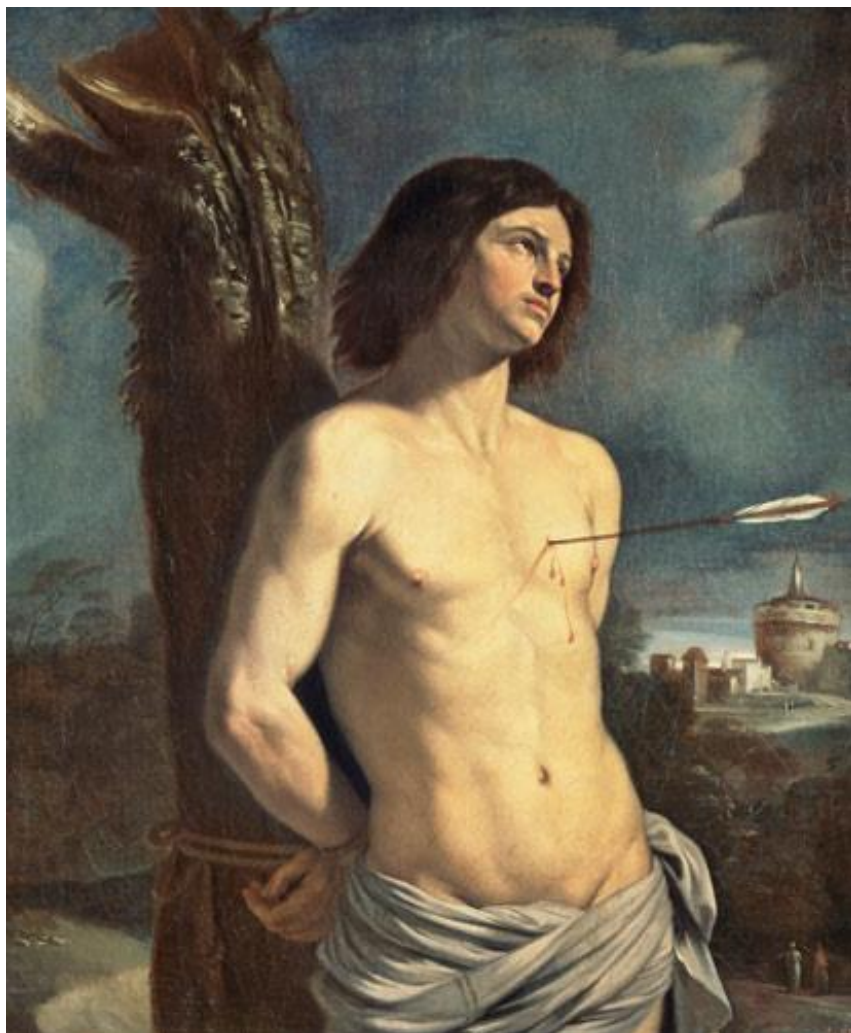

G. Reni: Sv. Šebastián (17.st.)
G. Reni: Sv. Šebastián (1640-1642)

Guercino (?): Sv. Šebastián (17.st.)
Guercino: Sv. Šebastián (17.st.)

Guercino: Sv. Šebastián (17.st.)

G. de La Tour: Sv. Šebastián ošetrovaný sv. Irenou (1649)

J. van Bijlert: Sv. Šebastián ošetrovaný sv. Irenou (17.st.)

A. Vaccaro: Sv. Šebastián (17.st.)

A. Vaccaro: Martýrium sv. Šebastiána (1640)

A. Vaccaro: Sv. Šebastián (17.st.)

L. Giordano: Sv. Šebastián (17.st.)

L. Giordano: Šebastián ošetrovaný sv. Irenou (1665)

Taliansky maliar Caravaggiovskej orientácie-okruh autora: Svätý Šebastián (okolo 1630)

G. Seghers: Sv. Šebastián utešovaný anjelom (1630)

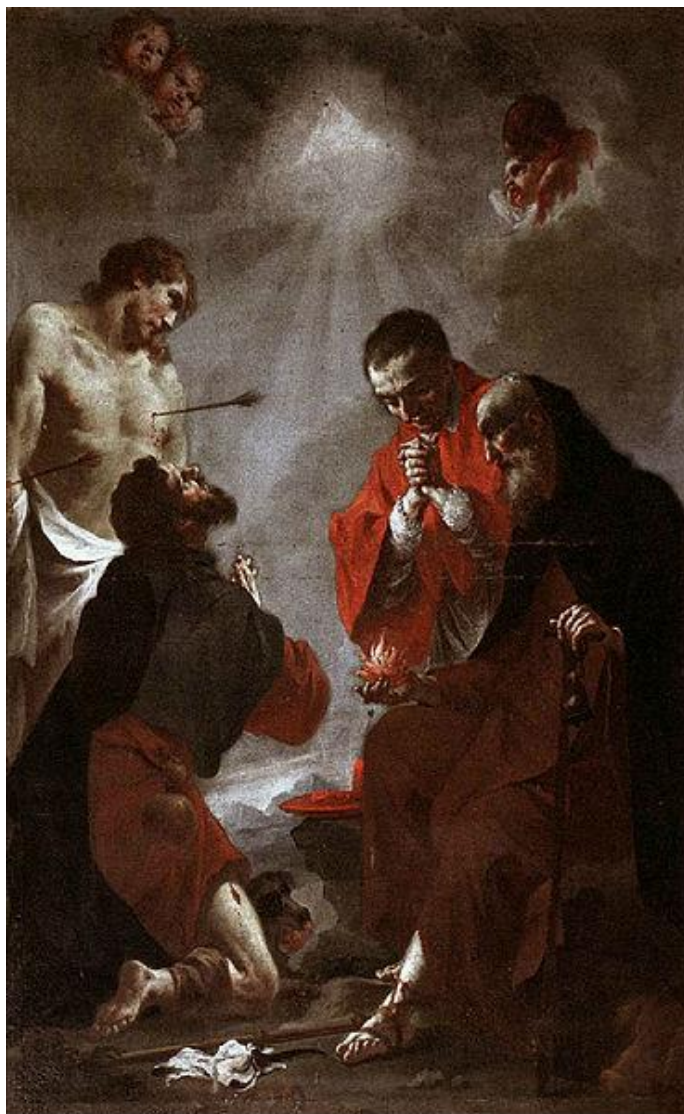
F. Furini: Sv. Šebastián (1640-1645)

Taliansky maliar zo 17.st.: Mučenie svätého Šebastiána (1600-1700)

J. Wtewael: Mučeníctvo sv. Šebastiána (1600)

F. Capella: Štyria svätci (sv. Roch, Šebastián, Karol Boromejský, Anton Veľký; 1760)

A. Zarraga y Argüelles: Ex Voto so sv. Šebastiánom (1912)

šedu - lamassu

Šehrezád/Šahrazád - perzs. شهرزاد – Šahrazád; legendárna perzská kráľovná a rozprávačka z rozprávok Tisíc a jedna noc; príbeh sa odohráva každý deň, keď sultán Šahrijár si vzal za manželku ďalšiu novú pannu a predošlú nechal sťat'; robí tak preto, aby mu nebola neverná ako jeho prvá manželka; zabil takto už tisíc panien; aby si zachránila život, vypráva múdra dcéra vezíra Šeherezáda sultánovi rozprávku, ktorú uprostred preruší a pokračuje ďalší deň; nedočkavý sultán čaká na rozuzlenie príbehu; Šehrezáda časom očarí sultána, že si ju napokon vezme za manželku a urobí z nej kráľovnú

<http://en.wikipedia.org/wiki/Scheherazade>

S. B. Anderson: Šhrezáda (1850-1900)

Šejtán - Šajtán

šekel - pôvodným významom tohto slova bola merná jednotka jačmeňa; označenie má svoj etymologický pôvod zrejme v akkadštine, nakoľko prvá slabika „še“ v tomto jazyku znamená jačmeň

www: prvé známe užitie šekelu s datuje do Mezopotámie 3.tis.pr.Kr.; 1šekel pôvodne znamenal 180zrn (pribl. 8,33g); pred zavedením mincí v obchodovaní šekel neoznačoval peniaz ale váhu; rané mince boli razené oficiálnou pečatňou, ktorá dosvedčovala ich váhu; mince boli vymyslené anatolskými kupcami, ktorí začali raziť svoje mince, aby ich pri každom použití nemseli vážiť; razenie bolo neskoršie prevzaté oficiálnymi úradmi, ktoré tiež určovali vzhľad mincí; Hérodotos tvrdí, a moderné výskumy potvrdzujú, že prvá mena bola razená Kroisom, kráľom Lýdskej ríše; Perzská ríša, ktorá nad Lýdiou zvíťazila, prevzala vynález razených mincí v podobe zlatého dareiku (pozri *dareios*); Gréci mali strieborný aténsky *obolos* a *drachmu*; piatimi šekelmi predpisuje starozákonná kniha *Levitikus* obetu za prvorodené dieťa; pozri *Uvedenie Pána do chrámu*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0ekel>